

Огляд Положення про Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України

8 червня 2016 р. Кабінет Міністрів України затвердив постанову № 376 "Деякі питання Міністерства з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб" (далі – Постанова).

Вказаною постановою затверджено Положення про Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України (далі – Положення).

Станом на 29 червня 2016 року Постанова не опублікована в офіційних виданнях, за інформацією з неофіційних джерел, публікація документу запланована на 30 червня 2016 року в газеті "Урядовий кур'єр", а відтак, Положення набере чинності з 00 годин 01 липня 2016 року.

Згідно з Положенням Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України (далі – МінВПО) є:

- центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.
- є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади (далі – ЦОВВ), що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань Автономної Республіки Крим і міста Севастополя (далі — тимчасово окупована територія України) та окремих територій Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

Міністерство є юридичною особою публічного права, має самостійний баланс, печатку, рахунки в органах Казначейства.

Зверніть увагу!!! МінВПО НЕ названо в Положенні головним органом в системі ЦОВВ з питань ВПО

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України відтепер НЕ є головним органом у системі ЦОВВ, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань відновлення Донецької та Луганської областей (Донбасу). Відповідні положення були виключені з Положення про Мінрегіон, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 квітня 2014 р. № 197.

У МінВПО є 4 основних завдання (пункт 3 Положення):

1) забезпечення формування і реалізація державної політики з питань:

- тимчасово окупованої території України, **кінцевою метою якої є реінтеграція зазначеної території та її населення в єдиний конституційний простір України;**
- окремих територій Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, **кінцевою метою якої є реінтеграція зазначеної території та її населення в єдиний конституційний простір України;**

- внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) з тимчасово окупованої території України та окремих територій Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, **сприяння реалізації їх прав і свобод та створення умов для добровільного повернення таких осіб до покинутого місця проживання (реінтеграція) або інтеграції за новим місцем проживання в Україні;**
- застосування норм міжнародного гуманітарного права на території України;
- координації діяльності з надання гуманітарної допомоги цивільному населенню під час збройних конфліктів;
- **розбудови миру, відновлення та розвитку Донецької та Луганської областей;**

2) участь у формуванні і реалізації державної політики щодо:

- захисту державних активів;
- **захисту прав і свобод осіб, які порушено внаслідок тимчасової окупації частини території України або втрати контролю над її частиною;**

3) сприяння:

- **реалізації прав і свобод громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території України та на окремих територіях Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження;**
- задоволенню національно-культурних, освітніх потреб, розвитку етнічної самобутності корінних народів та національних меншин, що проживають на тимчасово окупованій території України;
- здійсненню комплексу заходів, спрямованих на зменшення соціального, економічного та екологічного впливу вибухонебезпечних предметів на життя та діяльність населення (протимінна діяльність);

4) створення умов для вільного розвитку кримськотатарської мови, мов інших корінних народів та національних меншин, що проживають на тимчасово окупованій території України.

Повноваження МінВПО (витяги, пункт 4 Положення):

- узагальнення практики застосування законодавства з питань компетенції МінВПО;
- законопроектна, нормопроектна діяльність, в т.ч. погодження проектів актів, розроблених іншими ЦОВВ або суб'єктами права законодавчої ініціативи
- **збір та аналіз інформації про необхідність забезпечення житлом та вирішення інших питань соціального захисту внутрішньо переміщених осіб;**
- **сприяння у соціальному забезпеченні внутрішньо переміщених осіб;**
- **розробка та подання на розгляд Кабінетові Міністрів України пропозицій щодо здійснення заходів із забезпечення прав та свобод внутрішньо переміщених осіб;**
- **розробка державних програм з питань, що стосуються внутрішньо переміщених осіб;**
- **сприяння є разом з МОН та органами місцевого самоврядування здобуттю внутрішньо переміщеними особами дошкільної, початкової, базової та повної загальної середньої освіти, професійно-технічної освіти, а також вищої освіти;**
- **здійснення заходів і завдань, спрямованих на виконання державних і регіональних програм соціально-економічного та культурного розвитку, захисту конституційних прав і законних інтересів громадян України, які вимушено залишили окремі території Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, або тимчасово окуповану територію України;**
- **проведення моніторингу стану дотримання прав і свобод людини і громадянина на окремих територіях Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та тимчасово окупованій території України;**
- **вжиття заходів щодо захисту прав та законних інтересів осіб, які порушені внаслідок збройного конфлікту та/або тимчасової окупації частини території України;**

- взаємодія з міжнародними гуманітарними організаціями (далі – МГО) у сприянні наданню гуманітарного доступу та проведенню гуманітарних операцій; моніторинг їх діяльності;
- проведення моніторингу дотримання норм міжнародного гуманітарного права (далі – МГП) та вжиття заходів реагування на факти їх порушення;
- забезпечення виконання органами виконавчої влади міжнародних зобов'язань України щодо реалізації Женевських конвенцій та інших норм МГП, а також бере участь у координаційних механізмах стосовно їх реалізації;
- координація здійснення заходів з розбудови миру, спрямованих на (в тому числі) зміцнення стійкості приймаючих громад, реінтеграції/інтеграції внутрішньо переміщених осіб, їх професійної та соціальної адаптації;
- моніторинг та оцінка ефективності заходів з відновлення та розбудови миру на територіях, які зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту або тимчасової окупації;
- залучення інвестицій, кредитів та грантів з метою підготовки і виконання завдань, визначених Міністерству;
- здійснення підготовки і реалізації інвестиційних проектів;
- підготовка пропозицій щодо здійснення постачання гуманітарних вантажів, товарів та послуг, у тому числі водо-, газо- і електропостачання на окремі території Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, або тимчасово окуповану територію України;
- збір та аналіз інформації про необхідність здійснення заходів з відновлення об'єктів інфраструктури на територіях, які зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту або тимчасової окупації;
- взаємодія з Міноборони, СБУ, Національною поліцією, Держприкордонслужбою, Національною гвардією, ДСНС та іншими правоохоронними органами щодо захисту цивільного населення, що мешкає вздовж лінії розмежування та в районах проведення антитерористичної операції;
- розробка разом із заінтересованими органами влади нормативно-правових актів, які регламентують порядок переміщення вантажів (товарів) до районів або з районів проведення антитерористичної операції;
- здійснення взаємодію з уповноваженими представницькими органами кримськотатарського народу, неурядовими організаціями (далі – НУО) іноземних держав, які представляють інтереси кримських татар, міжнародними НУО, засобами масової інформації;
- здійснення збору та систематизацію інформації про факти порушення прав громадян України на окремих територіях Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та тимчасово окупованій території України;
- сприяння захисту ВПО та особами, що проживають на окремих територіях Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та тимчасово окупованій території України, їх прав у міжнародних судових інстанціях;
- проведення моніторингу впливу збройного конфлікту та тимчасової окупації частини території України на соціально-економічний розвиток держави та окремі галузі економіки;
- участь у заходах, спрямованих на захист державних активів, що перебувають на окремих територіях Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та/або тимчасово окупованій території України;
- здійснення державно-приватного партнерство з питань, що належать до компетенції Міністерства;
- координація діяльності, пов'язаної із зменшенням шкоди навколишньому природному середовищу на територіях, які зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту та/або тимчасової окупації;
- сприяння здійсненню заходів, спрямованих на розвиток етнічної самобутності і культури корінних народів та національних меншин, що проживають на тимчасово окупованій території України;

- забезпечення разом із МІП поширення суспільно важливої інформації в Україні та за її межами з питань, що належать до компетенції Міністерства;
- взаємодія з громадськими об'єднаннями, у тому числі міжнародними НУО, іншими юридичними та фізичними особами з питань, що належать до компетенції Міністерства;
- надання роз'яснень з питань, пов'язаних з діяльністю Міністерства;
- висвітлення результатів своєї діяльності та інформування громадськості з питань, що належать до компетенції Міністерства.

МінВПО має право (пункт 6):

- залучати працівників органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, науковців, представників інститутів громадянського суспільства до розгляду питань, що належать до компетенції Міністерства;
- отримувати безоплатно від органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності та їх посадових осіб необхідні для виконання покладених на нього завдань інформацію, документи і матеріали, зокрема від органів статистики;
- скликати наради, утворювати комісії та робочі групи, проводити наукові конференції, семінари з питань, що належать до компетенції Міністерства;
- **користуватися відповідними інформаційними базами даних державних органів, у тому числі Єдиною інформаційною базою даних про внутрішньо переміщених осіб, державною системою урядового зв'язку та іншими технічними засобами в порядку,**

Зверніть увагу!!!

На рівні законодавства закріплена можливість для МінВПО, за наявності фінансування, створити свої органи на місцях

*Окрім цього, Постановою були внесені зміни до Граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, затверджених постановою Кабінету Міністрів від 5 квітня 2014 р. № 85 "Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів" (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 840), згідно з якою **МінВПО додатково до штату в 105 державних службовців апарату самого Міністерства дозволено ще мати до 9 державних службовців – працівників територіальних органів МінВПО.***

Таким чином, на рівні законодавства вже створена достатня правова база для утворення представництв МінВПО на місцях.

Разом з цим, у Положенні вказано, що штатний розпис і кошторис Міністерства затверджуються державним секретарем Міністерства за погодженням з Міністерством фінансів.

встановленому законодавством.

Міністерство здійснює свої повноваження безпосередньо та через утворені в установленому порядку територіальні органи (пункт 7 Положення).

Міністерство у межах повноважень видає **накази**, які є обов'язковими для виконання органами влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форми власності та громадянами.

Міністерство очолює Міністр, який призначається на посаду за поданням Прем'єр-міністра України і звільняється з посади Верховною Радою України у порядку, передбаченому законом.

Міністр має першого заступника та заступників, які призначаються на посаду та звільняються з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України з урахуванням пропозицій Міністра.

Міністр має такі організаційні повноваження (пункт 11 Положення):

- очолює Міністерство, здійснює керівництво його діяльністю;
- визначає пріоритети роботи Міністерства та шляхи виконання покладених на нього завдань, затверджує плани роботи Міністерства, звіти про їх виконання;
- затверджує положення про самостійні структурні підрозділи апарату Міністерства;
- вносить Кабінетові Міністрів України подання про утворення, ліквідацію, реорганізацію територіальних органів Міністерства як юридичних осіб публічного права, затверджує положення про них;
- утворює, ліквідує, реорганізує за погодженням з Кабінетом Міністрів України територіальні органи Міністерства як структурні підрозділи апарату Міністерства, що не мають статусу юридичної особи;
- затверджує структуру апарату Міністерства і його територіальних органів;
- скасовує повністю чи в окремій частині акти територіальних органів Міністерства;
- представляє Міністерство у публічно-правових відносинах з іншими органами, підприємствами, установами і організаціями в Україні та за її межами;
- визначає обов'язки першого заступника міністра, заступників міністра, розподіл повноважень міністра між першим заступником та заступниками міністра, які вони здійснюють у разі його відсутності;
- приймає рішення щодо розподілу бюджетних коштів, головним розпорядником яких є Міністерство;
- утворює комісії, робочі та експертні групи;
- скликає та проводить наради з питань, що належать до його компетенції;
- підписує накази Міністерства;

Повноваження керівника державної служби у Міністерстві здійснює державний секретар Міністерства (пункт 12 Положення).

Державний секретар Міністерства є вищою посадовою особою з числа державних службовців Міністерства. Державний секретар підзвітний і підконтрольний Міністру.

Державний секретар Міністерства призначається на посаду Кабінетом Міністрів України за поданням Комісії з питань вищого корпусу державної служби строком на п'ять років з правом повторного призначення.

Державний секретар Міністерства має такі повноваження (серед іншого) (пункт 13 Положення):

- організовує роботу апарату Міністерства;
- призначає на посаду та звільняє з посади у порядку, передбаченому законодавством про державну службу, державних службовців апарату Міністерства, присвоює їм ранги державних службовців, приймає рішення щодо їх заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності;
- приймає на роботу та звільняє з роботи працівників апарату Міністерства, приймає рішення щодо їх заохочення, притягнення до дисциплінарної відповідальності;

- призначає на посаду та звільняє з посади керівників територіальних органів Міністерства та їх заступників;
- призначає на посаду та звільняє з посади керівників підприємств, установ і організацій, що належать до сфери управління Міністерства;
- представляє Міністерство як юридичну особу в цивільно-правових відносинах;
- видає накази організаційно-розпорядчого характеру та контролює їх виконання;

На час відсутності державного секретаря Міністерства чи неможливості здійснення ним своїх повноважень з інших причин його обов'язки виконує один із керівників структурного підрозділу апарату Міністерства відповідно до наказу державного секретаря Міністерства (пункт 14 Положення).

Для погодженого вирішення питань, що належать до компетенції Міністерства, обговорення найважливіших напрямів його діяльності у Міністерстві може утворюватися колегія (пункт 15 Положення).

Рішення колегії реалізуються шляхом видання відповідного наказу Міністерства.

У Міністерстві можуть утворюватися інші постійні або тимчасові консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи.

Рішення про утворення чи ліквідацію колегії, інших постійних або тимчасових консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів, їх кількісний та персональний склад, положення про них затверджуються Міністром.